

Gondolatok a szexuális érintkezéssel közvetített betegségek hazai ellátásáról

Some ideas about the management of sexually transmitted diseases in Hungary

Tisztelt Kollégák!

A Bőrgyógyászati és Venerológiai Szemle 2018 novemberében megtartott szerkesztőbizottsági ülésen főszerkesztő asszony javasolta egy STD-vel foglalkozó tematikus szám összeállítását. Mint a Magyar STI Társaság elnöke vállaltam a feladatot.

Engedjék meg, hogy rövid eszmefuttatást végezzek a venerológiai/STD betegek ellátási problémájával kapcsolatban. A jelenlegi helyzet megértése véleményem szerint nélkülözhetetlen a rövid történelmi visszatekintést. Magyarországon 1952 óta egységes szakmai alapelvek mentén hatékonyan működő bőr-nemibeteg gondozó (BNG) hálózat gondoskodott a nemi betegek ellátásáról az Országos Bőr-Nemikórtani Intézet (OBNI) irányítása mellett. Az OBNI nem csak a BNG hálózat szakmai felügyeletét látta el, hanem a hálózatban keletkező statisztikai adatok folyamatos feldolgozása és értékelése, a surveillance rendszer működtetése révén kulcsfontosságú járványügyi feladatok leteleményese is volt. Az OBNI igazgató helyettese, későbbi igazgatója Horváth Attila professzor úr már a '80-as évek elején felismerte, hogy a klasszikus venerológia területét jóval meghaladó STD (napjainkban már STI) fogalomkör bevezetése és meghonosodása hazánkban sem várat sokáig magára. Ennek egyenes következménye lett, hogy a tágabb értelemben vett nemi érintkezéssel közvetített fertőzések ellátása részben átkerült más orvos szakmák, a nőgyógyászat, az urológia, az infektológia területére. Szakmánk eddigi fejlődéstörténete és az általunk végzett klasszikus venerológiai ellátás szigorú elvei alapján azonban nyugodt szívvel állíthatjuk, hogy *mi venerológusok vagyunk a leteleményesei az STD széleskörű művelésének*. Ezt támasztja alá azoknak a nemi gyógyász orvosoknak a tevékenysége is, akik az OBNI-ban már az 1986. évtől a nemi betegek ellátása mellett a tünetmentes HIV-fertőzöttel kapcsolatos teendőket is lelkesen felvállalták, ezzel mintegy megalapozták *1991-ben a valóban országos hatáskörű STD centrum létrejöttét*.

Napjainkban sem vonható kétségbe, hogy egyedül a nemi gyógyászati rendelőkben valósulhat meg a) a megfelelő anamnéziszfelvétel, ami kiterjed a fertőződés körülményeire, b) a kenetvizsgálat, amelynek elmulasztása rendkívül fontos információktól fosztja meg a vizsgáló orvost, c) a kon-

taktuskutatás és a partner bevonása a kivizsgálásba, a kezelésbe és a tanácsadásba. A fertőzőforrás-kutatás, mint tudjuk, egyre nehezebb! A korábban jól körülhatárolt „jogositványai” a BNGk-nek ma már csak illúzió. Amire építeni lehet, az az empátia, a szaktudás és meggyőzőkészség!

Az OBNI 2005-ben történő felszámolása után nagy szükség van ma a nemi gyógyászok szakmai és emberi elkötelezettségére és összetartására, hiszen a nemi beteg / szexuális úton terjedő fertőzések ellátó rendszere hazánkban az ezredfordulót követően súlyos vérvesztéseket szenvedett, és ez a kedvezőtlen folyamat napjainkban is folytatódik.

Quo vadis, magyar venerológia? Sok kérdés foglalkoztatja az embert, többek között az, hogy a társszakmák képesek-e átvenni annak terhét, hogy ezen betegek egy része nőgyógyászati és urológiai, esetleg házi orvosi rendeléseken jelenik meg? Vajon a társszakmák kollégái képesek és hajlandók-e elsajátítani és alkalmazni a venerológiai ellátás klasszikus irányelveit, melyek segítségével olyan hatékonyan sikerült annak idején a klasszikus venereás betegségek által okozott járványokat megfékezni? Vajon a társszakmák szakképzési és továbbképzési terveiben kellő súllyal szerepel-e az STD oktatása? Felkészültek-e arra, hogy a szexuális szokásokkal, a rizikós magatartásformákkal kapcsolatos kérdéseket tegyenek föl betegeknek? Képesek-e arra, megbecsülnék az STD kockázatot, és a megfelelő ellátó helyre irányítsák páciensüket?

És mi a helyzet saját házunk táján? Megfelelő-e az oktatás? Hol van a hazai módszertani irányelv? Gördülékeny-e a sokszor akut ellátást igénylő esetek ellátása (pl. gonorrhoeas urethritis!)?

Remélem, hogy a Bőrgyógyászati Szemle ez évi 4. számát érdeklődéssel fogják olvasni.

Szeretném megköszönni *Melczert tanár úrnak*, hogy a közleménye a HPV-méhnyakrák finomabb diagnosztikájában alkalmazható CinTec Plus módszert közérthetően mutatta be. *Csire tanárnő* közleménye a nemi gyógyásztól kissé távolabb álló CMV fertőzést taglalja. Minden új ismeretre szükség van a napi munkában. *Brunner Alexandra, Mihalik Noémi* és *Kerner Tünde* esetismertéseit nekem is élmény volt olvasni. Köszönöm szépen a szerzők együttműködését.

*Dr. Várkonyi Viktória
a Magyar STI Társaság elnöke*